

Т. І. Чалкіна

Викладач

КПІ імені Ігоря Сікорського

zmarkevka@gmail.com

**ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ
ЧИТАННЮ ЛІТЕРАТУРИ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН НА
ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ТЕХНІЧНОМУ ВНЗ**

У навчальній діяльності студентів значну роль відіграє читання підручників, навчальних посібників, практикумів тощо, тому що це один із шляхів реалізації пізнавальної мети, за допомогою якої відбувається засвоєння готових знань і способів діяльності. Вміння працювати з навчальною літературою, вважається одним із головних показників готовності студентів до навчання в галузі вибраної спеціальності і, як наслідок, критерієм ефективності навчання.

Стаття спрямована допомогти викладачам, використовуючи методичні прийоми та лексико-граматичні засоби, сформувати у студентів навички читання літератури з будь-якої навчальної дисципліни, що буде сприяти більш глибокому розумінню і міцному засвоєнню інформації.

Аналіз текстів параграфів допомагає визначити їх типологію. А співвіднесеність типів текстів із комунікативними цільовими настановами їх авторів дало змогу встановити типологію актів спілкування у процесі читання навчальної літератури. У результаті було виділено п'ять типів актів спілкування, які покладені в основу процесу послідовного формування комунікативної компетенції відповідно до різних стадій її становлення. Кожна з цих стадій характеризується змістовими відмінностями, пов'язаними з необхідністю формування у студентів умінь читання текстів відповідного типу, і єдиною організаційною формою, якою виступає циклічність занять.

В статті розглянуто зміст кожного циклу, враховуючи потреби навчального процесу та мовні труднощі конкретного типу текстів для студентів-іноземців.

З точки зору визначення оптимальних шляхів формування навичок та комунікативної компетенції в читанні, треба зазначити важливість ролі викладача-предметника та узгодженість його функцій із роботою викладача української мови, особливо на початковому етапі навчання іноземців. Узгодження роботи необхідне з метою економного та

ефективного використання навчального часу. Роль викладача української мови полягає в оптимальній організації комунікативної практики іноземного студента в читанні.

Для цього на заняттях з української мови використовуються умовно-комунікативні та комунікативні вправи, поєднані у систему. Умовно-комунікативні вправи спрямовані на вироблення й удосконалення фонетичних, лексичних і граматичних навичок. Комунікативні вправи призначені для розвитку умінь читання.

Усі комунікативні завдання можна розділити на дві групи. У першу входять завдання навчально-тренувального характеру, що виконуються на заняттях з української мови як засіб керування мовленнєвою діяльністю, що формується.

У другу групу входять завдання, які студенти виконують під час читання навчальної літератури на заняттях із загальноосвітніх предметів чи під час самостійної роботи вже під керівництвом викладачів загальнотеоретичних дисциплін.

Таким чином, достатньо глибоке вивчення мовних засобів передачі предметного та комунікативного змісту із загальнотеоретичних дисциплін на мовних одиницях різного рівня з відповідної навчальної літератури на заняттях з української мови сприяє більш глибокому розумінню і міцному засвоєнню навчального матеріалу з різних предметів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гумбольдт В. О различии строения человеческих языков и его влияния на духовное развитие человеческого рода. В. Кн.: В.А. Звегенцев. История языкознания XIX и XX веков в очерках и извлечениях. ч.1. М. 1960 г.
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология: учебник для вузов. / И. А. Зимняя. – М.: Логос, 2004. – 384 с.
3. Зірко І.П. «Формування у студентів-іноземців комунікативної компетенції у читанні навчальної літератури професійного спрямування на заняттях з української мови» / І.П. Зірко. / Стат./ – Мовні концептуальні картини світу 43 випуск, 2 частина ВПЦ. КНУ ім.. Т.Г. Шевченка, – К.2013р. ст.89-97.
4. Караванський С. Секрети української мови. / С. Караванський. // 2-ге розширене видання.-Львів: БаК, 2009 – 344с.
5. Костомаров В. Г. Методическое руководство для преподавателей русского языка иностранцам / В.Г. Костомаров, О.Д Митрофанова. / 4-е изд., испр., – 1988.

6. Томина Ю. А. Объективная оценка языковой трудности текстов (описание, повествование, рассуждения, доказательство): / Ю.А. Томина. /Дис./ канд. пед. наук. – М., – 1985 – С. 226.
7. Тоцька Н. Методика роботи викладачів вищого технічного навчального закладу над українським професійним мовленням студентів / Н. Тоцька // Дивослово. – 2003. – № 1. – С. 62–65.
8. Хуторской А. В. Ключевые компетенции. Технологии конструирования / А.В. Хуторской. // Народное образование. – 2003. – № 5. – С. 55–61.